

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre ...	45 Lei.
Egy hóra	15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Coandai Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József tóherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerda, december 14.

Goga bejelenti Take Jonescu lemondását

(Averescu — Coanda tábornokot ajánlotta utódául.)

BUCURESTI. A kamara tegnapi ülésén a kormánypart tagjai nagy számban jelentek meg. A folyosókon élénken tárgyalták a politikai helyzetet. A kamara ülés kezdetén Renea parasztpárti képviselő interpellációt intézett a kormányhoz a két miniszter lemondása ügyében. Az interpellációra Goga Octavián miniszter válaszolt.

— Saját magam, valamint Groza miniszter társam és az erdélyi és bánáti kormánypart képviselői nevében a leghatározottabban megcáolom azt a hírt, hogy mi egy Take Jonescu kormányt támogatnánk. (Taps.) Nem támogatunk olyan kormányt, amely az ország miniszterelnökével szemben illetlenül járt el. (Taps) Igaz, hogy megkérdezték bennünket, hajlandók vagyunk-e egy Take Jonescu kormányt támogatni. (Gyalázati közbekkiáltás), de igaz, az is, hogy Take Jonescu és Antonescu lemondottak.

— Nagyon jól tették, már nagyon régen kellett volna — kiáltották közbe.

— Eddig nem foglalkoztunk Take Jonescu eljárásával és csalárdságával. Véleményem szerint két miniszter visszavonulása nem jelent alkotmányos válságot. Meg kell mondanom, hogy itt két világnézet között folyik a harc. A régi világ áll szemben a mi új világunkkal. A régi világ, amely azt hiszi, hogy nem kell hallgatnia a nép kéréseire, hanem az intrikák szavára. Ezzel a világgal szemben áll a mi világunk, amely a néptömegek akaratán alapul. (Taps) Mi erdélyi kormánypartiak, az új világot képviseljük, akik levontuk annak következtetését. Mindezt elmondottam és kijelentem, hogy sziklaszilárdan állunk Averescu tábornok mellett. (Hosszantartó taps).

Dr. Lupu törvényjavaslatot nyújtott be, amely megtiltja a decret törvényekkel való kormányzást és megállapítja azért a miniszteri felelősséget. (Nagy taps.) Kérte a sürgősség kimondását, a mit a kamara egyhangulag megszavazott.

Ekkor érkezett meg Averescu tábornok, akit nagy ovációval fogadtak. A miniszterelnök köszöntét fejezte ki a bizalomért, amelyet ábranta társítanak és amely az

ország bizalmát jelenti, számára. Abban a gigászi harcokban — úgy mond — amely a múlt és a jelen között folyik és amelyben önk támogatnak engem, minden lépés és minden mozdulat a történelem lapjaira kerül. Az elmúlt napokban magatartásomat nem vezette más, mint az ország érdeke.

Averescu még nem mondott le.

BUCURESTI. A kormányválságról a Román Távirati Iroda jelent: Egyes lapok azon jelentése, hogy Averescu tábornok átnyújtotta volna lemondását a királynak, még nincs megerősítve, sőt a jelen pillanatig a kormány erre a lépésre nem határozta el magát. Tény az, hogy a miniszterelnök közölte a királlyal, hogy rendelkezésére bocsátja a kabinet lemondását s ezzel kapcsolatban egyúttal Coanda tábornokot hozta javaslatba Averescu miniszterelnök.

BUCURESTI. A parasztpárt vezérő bizottsága a ma éjjeli ülésében elhatározta, hogy nem vesz részt a szenátus ülésében, amelyre a néppárton kívül a többi pártokat is meghívták. A párt vezetősége a párt termében külön értekezletet hívott egybe, amelynek egyetlen pontja volt a politikai helyzettel szemben követendő magatartás megállapítása. (R. T. J.)

Goga a nemzeti párthoz.

BUCURESTI. Az erdélyi kormánypart képviselői tegnap este a szenátus ülésében értekezletet tartottak. Az értekezletről a R. T. I. a következőket jelenti: Goga Octavián miniszter ismertette az erdélyi politikusok tevékenységét az első parlament összehívása óta a mai napig. Rámutatott arra, hogy kezdettől fogva azt hitte, hogy az erdélyieknek kötelessége az új államalakulatban szereplő más demokratikus elemekkel együtt közös frontot csinálni a liberálisok ellen. Igazolta magát és a vele együtt haladókat, hogy miért olvadt bele a néppártba. Maid rátért arra, hogy az erdélyiek most új keresztúthoz érkeztek. — Olyan körülmények között, amikor Take Jonescu olyan tábor élén tűnik fel, amely a liberális párt ármékába húzódik, amikor látjuk az összes reakciós elemek összefogását, a néppárt erdélyi tagjai

testvérkezet nyújtanak az erdélyi nemzeti pártbeli képviselőknek és felszólítják őket, hogy jöjjenek vissza a kamarába és vegyenek részt a kormányzásban. Kijelenti, hogy ezt a javaslatot azért teszi meg, hogy a jövőre nézve minden felelősséget elhárítson magától s mindezt Averescu tábornokkal egyetértésben teszi. De ha az erdélyi nemzeti párt inkább a reakciók mellett akar harcolni, úgy Goga és pártja felveszi a harcot. Ezután még Mihályi, Saciu és Ghilezan, valamint Bran szözlaltak fel és hangsúlyozták az erdélyi kormánypartiak szolidaritását.

Coanda lesz a miniszterelnök.

BUCURESTI. A többségi képviselők által ma délelőtt tartott értekezletről az R. T. I. a következőket jelenti: Az értekezlet délelőtt tíz órakor kezdődött a szenátusi üléssteremben. Az értekezletet Averescu tábornok hívta össze. Az ülésben a miniszterelnök hosszú beszédben ismertette a belpolitikai helyzetet és a következőket mondotta:

— Megértem, hogy most krízis van és hogy a krízis megoldásának útjában az én személyem áll. Megértem azt is, hogy félre kell vonulnom, de nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy pártom uralja a helyzetet és ennek a pártnak a szavát meg kell hallgatni.

A miniszterelnök kérte a többséget, hogy azt a kormányt, amelyet ő ajánlott, s amely kormányt Coanda tábornok lesz az elnöke, minden körülmények között támogatassa. (Nagy taps.)

Ezután Zamfirescu bejelentette, hogy ő is beadja lemondását a kamara elnökségéről. Brescu, a többség nevében kifejezte azon reményét, hogy ha a viszonyok legközelebb így alakulnak, hogy az országnak Averescu kormányára, szüksége lesz, reméli, hogy mindenkori sietni fognak a nemzet érdekében megvédésére. Coanda tábornok köszönetét fejezte ki a személyébe helyezett bizalomért és kijelentette, hogy igyekeznék fog úgy működni, hogy a bizalmat kiérdemelje.

Kormány-kombinációt.

BUCURESTI. A kormánypart erdélyi képviselői értekezletén Goga miniszter által elmondott indítványval kapcsolatban, a R. T. I. tudósítója arról értesül, hogy Argetoianu belügyminiszter tegnap

este felkereste Vajda Sándort a Pallas szállóban lévő lakásán. Es formális ajánlatot tett neki, hogy az erdélyi nemzeti párt támogasson egy Coanda-Marghilomai alakulatot. A megbeszélés után Vajda Take Jonescut kereste fel és vele is hosszú tanácskozást folytatott. Az erdélyi nemzeti párt visszautasította a néppárt ajánlatát. (R. T. I.)

BUCURESTI. A válság megoldásának két módja van. Vagy Coanda kormány alakul, vagy Take Jonescu kabinet következik. Egy Coanda kormány megalakítása Jorga miatt nehézségekbe ütközik, mert Jorga nem akar együtt működni Marghilomai. Take Jonescu ellen a parasztpárt csinál frontot. A parasztpárt azonban a választójogért bármely kormányt hajlandó támogatni. Tekintettel arra, hogy a király Coanda mellett foglal állást, valószínű, hogy Coanda lesz a miniszterelnök. (R. T. I.)

BUCURESTI. A Román Távirati Iroda közli: A kormánypart képviselői értekezlete után a miniszterek tanácskozásra gyűltek egybe. Erről a tanácskozásról azonban nem szivárgott ki semmi.

Az öt percentes városi adó.

(Korcsmárosok az italmérő hűserekek ellen.)

A külvárosi III. osztályú korcsmárosok küldöttsége ma felkereste dr. Robu János főpolgármestert és arra kérte, hogy szüntesse meg az 5 percentes városi adót. A küldöttség vezetője elmondta, hogy mióta az 5 százalékos városi adót érvénybe léptették, az óta ráfizetnek üzletükre. Arra kérték a főpolgármestert, hogy ha nem volna lehetséges a városi adó megszüntetése, úgy a városi tanács hozzon határozatot, amely szerint azok a hűszerkereskedések, amelyek italméréssel is foglalkoznak, szintén fizessék az 5 százalékos városi adót. Ezeknek a kereskedőknek, akik csak mellékesen foglalkoztak eddig italméréssel, most egyik főfoglalkozásuk lett az, mivel az 5 százalékos városi adót nem kellett fizetniük és így olcsóbban tudták az italt mérni. A főpolgármester kijelentette a küldöttségnek, hogy a kéressel írásban forduljon a város tanácsához.

Oleőbb lesz a cukor.

(Élelmiszereket szerez be a város)

Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott Antal Jánossal, a városi közlelmészeti vállalat igazgatójával, aki kijelentette, hogy a közlelmészeti hivatal nagymennyiségű különféle élelmészeti cikket szándékozik beszerezni a város közönsége részére. Szándékában van a közlelmészeti hivatal vezetésének, hogy cukrot is beszerez, de ezzel egyelőre várni kell, mert igen valószínű, hogy a romániai cukorgyárak olcsóbban fogják a cukrot adni, mint a külföldiek. Cukorrépa termés az idén igen jó volt és hogy ha sikerül nagy előtt a cukorrépat kiszedni a földből, úgy a cukor árának nagymértvű esése várható.

A shimny a közigazgatásban.

(Mikor táncolhatnak az iskolalányok?)

A shimny már bevonult egy város közigazgatási bizottságának ülésére is. Oradea-maren történt, hogy a városi közigazgatási bizottság ülésén szóba hozta a tanfelügyelő, hogy szabad-e az iskolás lányoknak shimnyt táncolni. A bizottság nem ítélte el nyíltan az uralkodó shimnyt, hanem elhelyezett az összes táncokat fiatal lányoknak csak a délutáni órákban engedte meg táncolni és akkor is csak szülői felügyelet mellett. A főállatorvos, a városi főorvos, a főjegyző és még többek jelentésének megérkezése után Corolu Péter tanfelügyelő állott fel és a bizottság intervencióját kérte, hogy a leányiskolai növendékeket tiltsák el az esti tánciskolák látogatásától. Szerinte a növendékek emiatt köhögnek, vörös szemekkel jelennek meg az iskolai előadásokon, gyakran pedig otthon maradnak. Szükséges — úgymond — hogy egészségi és morális szempontból nagyobb ellenőrzés alá kerüljenek a leányiskolák növendékei. A maga hatáskörében már eltiltotta a növendékeket a tánciskolától, mindent megtejt, amit a törvény megenged, de még mindig nem szűnt meg a növendékek táncolása. Kérte a tanfelügyelő, hogy a bizottság döntsön és tegyen megfelelő intézkedést a tánciskolák látogatása ellen, mert ez nemcsak fizikai, de az erkölcsi nevelésre is káros hatással van.

Dr. Mangra Demeter főügyész: A shimny erkölcstelen tánc?

Dr. Bucico polgármester: Azért táncolja az egész világ.

Marcus rendőrprefectus: Ma semmi sem erkölcstelen.

Vita után a bizottság dr. Mangra főügyész indítványára úgy határozott, hogy a leányiskolák növendékei 14—15 éves korukig csak délután járhatnak tánciskolába szülői felügyelet mellett.

— Svájból kiutasították Károly környezetét. Bern. A svájci szövetségtanács újabban Svájc területéről kiutasította Károly exkirály környezetéből dr. Schlager Albint, Aller János Farkas Oszvaldot, Zimmermann Ferencet, Fischer Frigyeszt és Ánekert. — Megállapították, hogy az exkirály elutazása után Schlagertől a következő táviratot kapta: „Az operáció sikerült. Albin“.

A Fehér Könyv.

Horthy levele Károly exkirályhoz.

BUDAPEST. A Fehér Könyv, amelyet most adott ki a magyar kormány, elmondja azokat a külpolitikai változásokat, amelyek a husvét puccs után következtek be és amelyek az újabb restauráció kísérletet kilátástalanná tették. Julius középben jelentés érkezett a kormányhoz, hogy az exkirály Magyarországra készül. Szombathelyen Szmezsányi, Andrásy, Beniczky és Gratz közreműködésével kormányt alakítana és átvenné az állami hatalmat. A kormány óvintézkedéseivel sikerült azonban a tervet megghiúsítani. Gratz és Andrásy a kormányt arra igyekeztek rábírní, hogy az exkirály érdekeit szolgáló propagandát tegyék lehetővé. Azt is kívánták, hogy a kormány külpolitikája az exkirály visszahozatalának előkészítését tűzze ki céljául. Bethlen azonban ez elől kitért. Horthy augusztus huszonkilencedikén levelet írt a királynak, melyben feltárta az ország külpolitikai helyzetét, és rámutatott arra, hogy a király visszatérése az ország megsemmisülését és minden restaurációs kísérlet a végét jelentené. Ürügyül szolgálhatna az Magyarország feldarabolására. Biztosította az exkirályt, hogy ávol álli tőle az, hogy jelenlegi tiszttségéhez ragaszkodjék, különösen pedig az, hogy annak megnagyobbítására törekedjék. Horthynak ezt a levelét Gratz vitte Károlyhoz. Gratz visszatérése után az exkirály vagyoni ügyeinek rendezését sürgette és a kormány hozzájárulását kérte a vagyoni ügyek rendezéséhez. Az exkirályi bérház, a ráckevei uradalom és a magyar korona uradalom bormenyisége értékesítésére kért hozzájárulást. Bethlen ehhez azzal a feltétellel járult hozzá, hogy a tőke Magyarországon marad és csak a kamatai használhatók fel. A pénzügyi intézkedések végrehajtására nem került sor. Az exkirály állandóan foglalkozott a visszatérés gondolatával. A kisantant, főleg Csehország, — ámbár minden elhatározásra készen — szíveskedett az exkirály terveiért, hogy beugrassa és Magyarország szemben végzetes szándékát megvalósíthassa. Az államcsíny előkészítésében Zita játszotta a főszerepet és Miksa főherceg segített az exkirálynak titkos elindulásában.

Ezután a tartóztatott politikuskok cselekedeteit ismerteti és azt a körülményt, hogy Héjjust a fővezérségre iparkodtak megnyerni. Hamis táviratot mutattak fel előtte, amelyben Belltska honvédelmi miniszter felszólította, hogy álljon az exkirály rendelkezésére. Ezután a könyv rámutat a parlamenti támadások hátterére. A szándék mindig az volt, hogy a kormányzó személyét gyanúsítsák meg és aláaknázzák az erős vállaira épült rendszert. A bomlasztó propagandát a hadsereg tisztikarában is folytatták. Lehár és Ostenburg vezetésével ellenség módjára fegyveresen tört a lázadók kisdud csoportja az országra, az exkirály személyét cégerül használva egyéni céljaik megvalósítására. Amikor Budapest felé közeledtek. Horthy Vass miniszterrel levelet küldött

az exkirálynak, amelyben a következőket írta: „Nehéz lelkitudásában, súlyos aggodalmaktól indítatva kérem, hogy ne folytassa útját a főváros felé fegyveres erővel.“ Ezután részletesen leírta levelében a külügyi helyzetet. Közölte, hogy a kisantant nyíltan bevonulással fenyegetődzött. „Erőviszonyaink rosszabbodtak, három oldalról be-tóduló ellenségnek képtelenek volnánk ellenállni. De feltéve, hogy fel tudnánk őket tartóztatni, az ország óriási tefületei elpusztulnának és olyan elkeseredést szülne ez és télen olyan nyomort okozna, hogy ez biztosan a bolsevizmushoz vezetne. Fájdalom, komoly mérlegeléssel már ennyire sem lehet a veszélyt elodázva látni és bizonyosra vehető, hogy az ellenség előrenyomulásával bekövetkeznék a végső elkeseredés. Az anarchia és a polgárháború veszedelmének elhárítása nem tőlem függ. Ha Felséged fegyveres erővel vonul Budapest felé, elkerülhetetlen a végzet. Nehány nap múlva az ország maradéka is idegen kézre kerülne.“ A levél azzal végződik, hogy ha az exkirály személyesen óhaj-tana az antant képviselőivel, a kormányzóval, vagy a kormány-nnyal tárgyalni, akkor semmi akadály annak, hogy szűk kísérettel Budapestre menjen. „Önzetlenül életem mindig a kötelességemnek. Utolsó kötelességem az, jelenteni, hogyha Felséged fegyveres erővel vonulna be Budapestre, Magyarország örökre megszűnne létezni. Legmélyebb hódolattal Horthy.“ Ezután az államrendőrség részletes jelentésével foglalkozik a Fehér Könyv és a Csehország megártására vonatkozó diplomáciai iratokat is merteti.

Személyvonat-forgalom Magyarországra felé.

(Mától kezdve közvetlen csatlakozás.)

Megirtuk, hogy az aradi kerületi vasutigazgatóság a Magyarország felé irányuló személyforgalom lebonyolítására új menetrend-tervet készített, amelyet felterjesztett a bucaresti vasúti vezérigazgatósághoz jóváhagyás végett. A jóváhagyás most érkezett meg a vasutigazgatósághoz úgy, hogy a mai nappal már forgalomba is helyezett az új menetrendben előirt személyvonatokat. Mától kezdve tehát az első személyvonat Aradról Lökösházára 9 óra 35 perckor indul, Curticira érkezik 11 óra 8 perckor. A másik személyvonat délután 5 óra 30 perckor indul Aradról és Curticira érkezik délután 6 óra 58 perckor. Mindkét személyvonatnak Lökösházán folytatódagos csatlakozása van Budapest felé és az utasoknak Lökösházán kell átszállni. Budapest felől Curticira az első személyvonat 7 óra 20 perckor érkezik, onnan 8 óra 25 perckor indul és Aradra dél előtt 9 óra 3 perckor érkezik. A másik személyvonat Curticira ér-

kezik délután 6 óra 57 perckor, onnan délután 8 óra 47 perckor indul és este 9 óra 38 perckor érkezik Aradra. A Budapest felől jövő utasoknak már nem Lökösházán, hanem Curticira kell átszállniok, mert a budapesti személyvonat Curticira jön. Ugy az oda, mint a visszautazásnál a vonatoknak közvetlen csatlakozásuk van.

Fizetni kell!

(Rathenau londoni utjáról.)

BRÜSSZEL. Loucheur francia megbízott megbeszéléseket fog folytatni a belga miniszterelnökkel. Hir szerint azt fogja ajánlani, hogy a szövetségesek illessék be a jóvátételi tartozásba a 180 millió franknyi amerikai hadiadósságot.

BERLIN. Rathenau volt jóvátételi miniszter londoni utjáról bizalmas közléseket tett a német birodalmi kormányának. Közölte, hogy angol pénzügyi férfakkal jelentékeny sikereket ért el, de Németországnak meg kell fizetnie a januári jóvátételi összeget.

Bejelenteni a lisztkészletet

(Az ellátatlanok igénye.)

Megirta az Aradi Közlöny, hogy a kormány rendeletet bocsátott ki a gabonaművek zár alá vételére vonatkozólag. A város vezetősége a napokban felhívást fog kibocsátani a közönséghez, hogy a tulajdonában levő buza-, vagy lisztkészletet jelentse be a kibocsátandó úrlapokon. Ugyancsak ezeken az úrlapokon az ellátatlanoknak be kell jelenteniük igényüket lisztre vagy búzára. A bejelentés Aradon a közlelmészeti hivatalnál történik, Gájban pedig a gáji előjárásnál.

Megindul a repatriálás.

(Huszonöt kérelmet felterjesztettek.)

Még a nyáron igen nagy számban érkeztek az aradi repatriáló hivatalhoz repatriálási kérelmek ugyannyira, hogy volt nap, amikor 60—70 jelentkező kereste fel a hivatalt és kérte repatriálását. Az utóbbi hónapokban már ugyyszólván teljesen megszűnt a repatriálási kérelmek benyújtása és csak elvétve akadt egy-egy kérelmező. A mostani hetekben azonban ismét nagyobb számban jelentkeznék repatriálásra. Az utóbbi 10 nap alatt ismét 25 repatriálás iránti kérelmet nyújtottak be a hivatalhoz, mely kérelmeket felterjeszti a központi repatriáló hivatalhoz, miután mindegyik el van látva a szükséges iratokkal és a magyar kormány beköltözési engedélyével, a melyek a repatriálás engedélyezéséhez szükségesek. A most felterjesztett kérelmekre a válasz 8—10 nap múlva fog megérkezni.

Az amerikai különbéke.

(Diplomáciai érintkezés Magyarországgal és az Unió között.)

BUDAPEST. A nemzetgyűlés mai ülésén letárgyalták az amerikai különbékét. Gróf Apponyi Albert örömmel üdvözölte a különbékét, Sándor Pál és Huszár Károly pedig örömmel jelentették ki az amerikai különbéke elfogadását. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter bejelentette, hogy Amerikával a ratifikációs okmányok kicserélése után fel fogják venni a rendes diplomáciai érintkezést. Gróf Apponyi a letartóztatott képviselők mentelmi jogának tárgyalása folytatásánál felszólalt és kérte a mentelmi bizottság elnökét, hogy hívja még ma össze a bizottságot. Azt is kérte, hogy holnap Beniczky is megjelenhessen a Ház előtt, amelynek tegyenek jelentést Beniczky kihallgatásáról. Ezután hosszasan bizonyította, hogy a tettenérés tényálladékát a letartóztatott politikusoknál nem látja megállapítva és így az illetők letartóztatása nem volt jogos.

Éhségstrájkot kezdett a kijárási törvényszéki elnök.

TIMISOARA. Parachivescuné ki a befolyásával való üzérkedés miatt tartóztatott le, szombaton éhségstrájkot kezdett. Követeli, hogy helyezték szabadlábra, vagy zárják be egy börtönbe is. Parachivescu asszony büntetése egyébként a politikai körökben is nagy felháborítást keltett. Most utólag derült csak ki, hogy a hivatalos állás tekintélye mögött milyen csunya ügyeket bonyolított le a törvényszéki elnök felesége. A hatóságok tudomással bírtak ezekről az üzelmekről, anélkül azonban, hogy nyilvános teleplezéssel végezték volna annak. Egy évvel ezelőtt került Timisoarára Parachivescu bíró, kit az ottani törvényszék elnökévé neveztek ki. A magas állásnak megfelelően igen szép lakást rekviráltak számára, melyet pazar fényűzéssel rendezett be. Csakhamar köztudomású volt, hogy honnan ered ez a fényűzés. Parachivescu asszony meglepő nyíltsággal felkereste az árdrágítás miatt elítélt kereskedőket és vállalta az ügyek elintézését. Így felkereste a Virág-féle cukrászda tulajdonosát is, akinek felajánlotta, hogy férjénél protezsálni fogja s így megszabadul a bünteléstől az éppen ellene folyamatba tett árdrágítási ügyben. Négyezer leiben egyeztek meg, melyből ezer lelt rögtön ki is fizették. A hátralékos három ezer leit másnap lejt volna esedékes. Virág azonban megmondta a dolgot, bejelentette az esetet a rendőrségnek melynek utasítására megjegyzett ötszáz lelesekkel adták át Parachivescu asszonynak. A detektívek az után a cukrászda előtt igazolásra szólították fel és megtalálták nála a megjegyzett ötszáz lelesekkel. Az illovi törvényszékhez egyre több feljelentés érkezik Parachivescu asszony ellen.

— Kik akarták elfogni nagyatyádat? Budapest. A Virradat jelenti, hogy nagyatyádat Szabó Istvánt annak idején az Osztan burg-tisztek akarták elfogni.

Dr. Steinhardt Mór.

Arad város közéletének gyásza van: Dr. Steinhardt Mór aradi ügyvéd, a város törvényhatósági bizottságának évtizedeken át volt tagja ma hajnalban hosszas betegeskedés után elhunyt. Hét decemium hasznos, munkás élete után tett pontot a kérlelhetetlen halál. E hét évtized filozófiával ékes élete legnagyobb része a közé volt. Az elhunyt dr. Steinhardt Mór ügyvédi funkciója mellett idejének legnagyobb részét városának szentelte. Tudását, tehetségét, széles látókörét bölcsességét, élettapasztalatait a város minden polgára pártállásra nemzetiségre és felekezetre való különbség nélkül elismerte és szeretetébe fogadta az igaz embert, aki anyagi javakat nem szerzett magának, mert egyetlen életcélja volt: Arad városát magának és boldognak látni. Most azután elpihent ez a mélységes gondolkodású férfiú, akit utolsó útjára elkísér polgártársai tisztelete és őszinte szeretete.

Dr. Steinhardt Mór életéről, közéleti működéséről és betegségéről az Aradi Közlöny az alábbiakban számol be:

Dr. Steinhardt Mór élete.

Dr. Steinhardt Mór 1852-ben született Makón, ahol apja iskolaigazgató volt. Egyetemi tanulmányait a budapesti és külföldi egyetemeken végezte. Aradra 1876-ban jött és itt a törvényszéknél vállalt hivatalát. Később pedig ügyvédi irodában folytatott joggyakorlatot. Ügyvédi diplomáját 1881-ben szerezte meg és még ebben az évben ügyvédi irodát nyitott Aradon. Már, mint fiatal ügyvédnek kitünő híre és neve volt és keresett ügyvéd lett, akinek védőbeszédeit mindig nagy számu közönség hallgatta végig. Arad város közönsége csakhamar felismerte kiváló képességeit és meglátta benne a vezető embert. Néhány év múlva az akkori főispán, a vaskezü Tabajdy Károly sietett, hogy a városnak megszerezze a zseniális fiatalembert és kinevezte a város tiszteletbeli főügyészévé. Mint ilyen hivatalból tagja lett a város törvényhatósági bizottságának. Nemsokára 1886-ban az első kerület választópolgársága megtisztelte bizalmával és beválasztotta a város parlamentjébe ahol évtizedekig képviselte kerületét. Ahány tisztújítás volt, dr. Steinhardt neve mindig győztesként került ki az urnából. A város minden fontos bizottságának tagja volt és egy-egy közgyűlési felszólalásával sikerült megalkotnia nem egy fontos városi intézményt. Nagy szerepet játszott Arad város társadalmi és politikai életében. Egyik legnagyobb pere a Sukkowszki-Tagányi féle válóper volt, amelyben dr. Tagányi Sándort képviselte. A mikor országos ünnepség keretében leleplezték a Vértanúk szobrát, a város megbízásából ő szerkesztette azt az üdvözlő iratot, amelyet Arad város közönsége a Turinban élő Kossuth Lajoshoz intézett. A politikában a liberális irányzat híve volt. Ahányszor képviselőválasztás zajlott le Aradon, mindig a szabadelvű párt híve

lőlt érdekében érvényesítette befolyását és tekintélyét. Nagy része volt abban, hogy Chorin Ferencet és Falk Miksát megválasztották Aradon képviselővé. A szabadelvű párt bukása után gróf Tisza Istvánhoz csatlakozott, aki nek mindvégig lelkes híve volt. Gróf Tisza személyesen ismerte aradi hívét, akinek képességeit nagyra becsülte. Tevékeny részt vett az aradi zsidó hitközség életében és hosszú ideig a zsidó hitközség elnöke is volt. Mint ember és mint ügyvéd lekötelező szivélyességű volt, igaz barátja a népek és szószólója érdekeinek.

Betegsége és halála.

Dr. Steinhardt Mór játszi könnyedséggel bírta a hatalmas munkát. Erős szervezete, szivóssága legyőzte a fáradalmakat. Soha sem pihenő szervezete azonban az utóbbi időben megroppant. Hat hónappal ezelőtt gyengélkedni kezdett és az orvosok érelmeszesedést konstataáltak. Akkoriban hetekig ágyban fekvő beteg volt. Nemsokára jobban lett és ismét látható lett az utcákon, ahol barátai és ismerősei szerencseki-vánataikkal halmozták el. Négy héttel ezelőtt ismét annyira elővette betegsége, hogy kénytelen volt ágyba feküdni. Néhány nappal ezelőtt állapota oly vákagosra fordult, hogy családja táviratozott Budapesten lakó fiáért, dr. Sárkány Ferenc volt aradi polgármesterért, aki letelezett a tyja betegágyához. A legodaadóbb ápolás, a leg gondosabb orvosi gyógykezelés sem hárihatta el a katasztrófát: Dr. Steinhardt Mór ma hajnali 3 órakor elszende redett és többé fel sem ébredt. Halála városszerte általános őszinte részvétet keltett, amely bizonyára impozáns módon fog megnyilatkozni a holnap, szerdán délután fél 3 órakor végbemenő végtiszteltetésben. A temetés a Str. Colonel Pirci (Vörösmarthy-utcából) lesz. Az elhunytat özvegye dr. Sárkány Ferencen kívül még egy fia és három leánya, továbbá veje, Mellinger József, a villamos mű igazgatója gyászolja.

„A város esze”

Amikor a város parlamentjében valami nagyszabású, bonyolult kérdés került napirendre, amelynek szövevényeiben sehogys tudtak eligazodni, aminek megoldásán hiába törte fejét a tanács és a törvényhatóság, akkor megjelent a „város esze”: dr. Steinhardt Mór, ahogy nevezték a nagy tudású embert. Ez a név fogalomná lett, pedig dr. Steinhardt páratlan szerénységgel és puritánsággal hártott el magától minden diszt, minden dicsérő jelzőt. Ő csak dolgozott és örvendett, ha közérdekű munkájának sikere volt. Egyéniség volt, akinek akarata vas, jelleme sziklaszilárd volt s akinek szava, igazsága és érvelése úgy csapott le, mint a pöröly. Amely ügyre dr. Steinhardt rátette kezét, az darabokra tört, ha nem ért semmit; ha pedig földolgozható, értékes anyagnak bizonyult, dr. Steinhardt csak ennyit mondott: — Igaz szívvél és meggyőződéssel ajánlhatom a városnak.

És amire dr. Steinhardt azt mondotta, hogy ajánlhatja a városnak, azt nemcsak el lehetett, de el is kellett fogadni. Nagy dolgokat, súlyos kérdéseket vittek eléje és ő éles eszével, bölcs judiciumával mindig megtalálta a helyes utat. A város ügyeiben kezdve a legkisebbtől a legnagyobbig, mindenhez értett, megpedig a legnagyobb alaposággal. Nagyon sokszor megtörtént, hogy a város mindenkori polgármestere bonyolult, a város érdekeit vitálisan érintő kérdésekben kikérte véleményét és tanácsát és ő mindig ki tudta vezetni a város hánytvetett hajóját a hajból. Több mint három évtizedig, mint választott tag foglalt helyet a város parlamentjében és e hosszú idő alatt sokat tett, alkotott a város szolgálatában, a város fejlődésének érdekében, polgártársai javára. És mindig önzetlennül, a városért, a közért dolgozott és cselekedett. Férjkorának legszebb idejét szentelte Arad közügyéért. Ha kellett, harcra szállt ritka debatteri készséggel, de a város javát soha sem adta fel. Jogi téren legnagyobb sikere a Weitzer örökség lebonyolítása. Az örökség a városnak vagyont és az iparosságnak alidást biztosított. Az utóbbi időben csendes visszavonultságban élt: a közügyektől eltávolodott és boldogságot családja körében talált, amelyből most elragadta a kérlelhetetlen halál.

Az új magyar amnesztia.

BUDAPEST. Az igazságügyminiszteriumban elkészült az új amnesztia rendelet. Horthy Miklós kormányzó kegyelmet ad mind azoknak a politikai elítélteknek, akiknek büntetése nem haladja meg az öt évet. A rendelet előírja, hogy repülőbizottságok szálljanak ki azokra a helyekre, ahol az amnesztia rendelet értelmében szabadon bocsájtandó foglyok vannak és 48 órán belül engedjenek szabadon minden elítéltet, aki nem aljas indokból követte el büncselekményét. Így a kommunista izgatásért, a kisebb jelentőségű személyes szabadság megsértéséért, kiket az államrend hatályosabb védelméről szóló szakaszok alapján ítélték el, amennyiben büntetésük az öt évet nem haladja meg, kiszabadulnak.

Gyermek a házasság másnapján

(Válóper az aradi törvényszéken.)

Érdekes válóperben hozott döntést ma délelőtt az aradi királyi törvényszék. Egy aradi kereskedő 1920-ban megismerkedett egy aradi leánnyal és öt hónapi ismeretség után házasságot kötött vele. A házasságot követő napon a fiatalasszony egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az aradi kereskedő megindította felesége ellen a válópert azzal az indokolással, hogy bármilyen jóban voltak is a házasság előtt, csak öt hónapig ismerték egymást s az orvosi szakvélemény kimutatta, hogy a született gyermek teljesen normális és nem koraszülött. Az aradi törvényszék ma délelőtt tárgyalta a válópert s az orvosi szakvélemény alapján a házasságot felbontotta.

HIREK.

— **Elrály-szobor.** A belügyi államtitkárság ma arról értesítette a város vezetőségét, hogy az Oradea-maren nemrég leleplezett királyné-szobor mellé a király szobrát is fel akarják állítani. A belügyi államtitkárság felhívta a város vezetőségét, hogy a szoboralapra színházi vagy mozielőadások alkalmával gyűjtést rendezzen.

— **Rendőrkapitányság az Acsév. palotában.** Az I. kerületi rendőrkapitányság ma beköltözött az Acsév. palotába. A rendőrkapitányság az első emeleten a volt városi adóhivatal helyiségeiben helyezkedik el és a feleket a holnapi naptól már ott fogadják.

— **Elhalasztják a soproni népszavazást.** Bécs. Az itteni autan körökben mára várják a párisi nagyköveti konferencia hozzájárulását ahhoz, hogy a soproni népszavazás idejét kitolják. A Neue Freie Presse szerint a népszavazás kitolása december 14. és 16. között történik meg.

— **Roman nyelvű felelőzések.** Az ingatlan értékelő bizottság határozata ellen a felelőzéseket román nyelven kell beadni és mellékelni kell hozzá a bizottság által kiállított jegyzőkönyvi kivonatot is. Akik eddig már benyújtották felelőzéstüket és jegyzőkönyvi kivonatot nem mellékeltek, azok utólag benyújthatják, mert ellenkező esetben a kérvényeket visszautasítják. A kérvényeket a pénzügyigazgatósághoz kell beküldeni.

— **A nadlaci pénzhamisítók.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy Baumgartner József és Nemes Lajos fényképezéseket, akik Nadlacon nagymennyiségű hamis 500 leiest hoztak forgalomba, az aradi királyi ügyészség fogházába szállították. Az aradi ügyészség a lefoglalt kliéket és hamis bankjegyeket Bucurestibe küldte a Banca Nationala vezérigazgatóságához; szakvélemény végett. Csak ennek beérkezése után folytatják a tettesek ellen a bírósági eljárást.

— **Ötven százalékos utazási kedvezmény.** A közlekedésügyi miniszterium ma küldte le a városi hivatalnokoknak a kedvezményes vasúti jegyigazolványokat. A fényképes igazolványok a városi tisztviselőket 50 százalékos utazási kedvezményben részesítik.

— **Az aradi rokkantak névsora.** A belügyminiszterium felhívja a város vezetőségét, hogy az Aradon tartózkodó összes rokkantak nevét írja össze és küldje be a miniszteriumhoz.

— **Nyugdíjazások.** A város nyugdíj bizottsága ma délelőtti ülést tartott, a melyen Vannay volt városi tanácsnok nyugdíjkérelmét és az elhunyt Szójka József adóhivatali főnök özvegyének nyugdíjmegállapítás iránti kérvényét tárgyalta. A bizottság mindkét kérvényre kérelmét teljesítette.

A Fodor és Reisinger-cég szerződése.

(Ki a gondnoka a beteg cégtársnak?)

A városi közigazgatási bizottság árvaszéki felelővitei bizottsága ma délután 5 órakor ülést tartott dr. Robu János főpolgármester elnöke alatt. Az ülésnek egyik legfontosabb tárgya volt a Fodor és Reisinger építészeti cég árvaszéki ügye. Néhány hónappal ezelőtt Reisinger Sándor, a cég beltagja súlyosan megbetegedett, aminek következtében képtelen volt üzleti tevékenységét tovább folytatni. Reisinger Sándort felesége Budapestre szállította. Reisinger Sándor távolléte alatt az aradi árvaszék egy aradi mérnököt nevezett ki Reisinger gondnokául. Amikor Reisinger hazaérkezett, megfélemberte az árvaszék döntését azzal az indoklással, hogy ő, mint Reisingernek legközelebbi hozzátartozója lehet csak férjének gondnoka és a férjét a cégnél helyettesítheti. Fodor Zsigmond, a cég másik tagja megfélemberte az árvaszék döntését, felelőzéséhez egy közjegyző által hitelesített okiratot csatolt, amely a Fodor Zsigmond és Reisinger Sándor között 1918. március 1-én kötött szerződést tartalmazza. A szerző-

dés kimondja, hogyha a közkereseti társaság valamelyik tagja csődbe jut, vagy gondnokság alá kerül, ebben az esetben a másik tag a gondnokságba helyezés napján fenálló gondnokság alá helyezett családtagjait kielégítheti és ebben az esetben a cég teljes aktíváival és passzíváival a bennmaradó tagra száll át. Reisinger Sándorné szintén beadványt intézett az árvaszékhez, amelyben bizonyítja, hogy a szerződés napján Reisinger Sándor már nem rendelkezt szabadon akarata fölött, már akkor is súlyos beteg volt és ilyen állapotban kötötte meg vele Fodor Zsigmond a szerződést. Arra kérte tehát az árvaszék, hogy a szerződést nyilvánítsa semmisnek. Az árvaszék álláspontja az volt, hogy a kereskedelmi törvény szerint nem kötelezhető Fodor Zsigmond, hogy Reisinger Sándor nétférje helyett a közkereseti társaság másik tagjának tekintse. A két társ közötti szerződés érvénytelenítését kizárólag a bíróság mondhatja ki. Az ügy további folytatása a törvényszéken lesz.

— **Diplomáciai szakítás a Vatikán és Csehszlovákia között.** Berln. A csehszlovák sajtóiroda jelent: A pápai konzisztórium titkos ülésén éles kritika hangzott el a pápa egyházpolitikája felett. Ennek oka az, hogy a csehszlovák kormány támogatja a Vatikánellenes mozgalmakat. A klérus követeli, hogy a Vatikán szakítsa meg a diplomáciai összeköttetést Csehszlovákiával és támogatása a Vatikánhoz há tőtokat. (RTI.)

— **Landru melancholikus.** A párisi kékszakállt, Landrut, aki meggyilkolta szeretőit az eskütek marasztaló verődjétje alapján a bíróság tudvalevőleg halálra ítélte. A védő kegyelmi kérvényt nyújtott be. Landru, aki az egész tárgyaláson a legnagyobb cinizmussal védekezett és ötleteivel megkaogtatta Párist, a halálos ítélet után is egykedvű maradt, sőt ő vigasztalta védőjét. Most aztán, mint egy párisi távirat jelenti, Landru melancholikus lett. Talán a megölt áldozatok szellemei kísértik, talán biztos abban, hogy nincs számára kegyelem a földön.

— **Ütfelelők.** Az aradi államrendőrség utlevélosztályánál a következők vehetik át utlevélüket: Korányi Katalin, Neuländer Ferenc, Neuländer András, Császár Imre, Rozsontai János, Künszter András, Székely Andor, Vértés Ilona és Varga Albert.

— **Agyonverte a barátját.** A glogováci csendőrség tegnap letartóztatta Stefanuc György oltani lakost, mert jóbarátját, Blasz Pavelt részeg állapotban annyira elverte, hogy behalált sérüléseibe. Stefanuc Györgyöt bekísérték az aradi ügyészség fogházába.

— **Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma,** mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

— **Orosz-francia tárgyalások.** Berln. A Kölnische Zeitung arról értesül, hogy Genfben francia-orosz tárgyalások folynak az Oroszország által elismert adósságok törlesztése ügyében. Olaszország készséggel elismeri a varsói békeszerződést. Német hivatalos körök véleménye szerint a tárgyalások Anglia hozzájárulásával és előreláthatólag eredményesen fognak végződni. Az Allgemeine Zeitung szerint olyan hírek is vannak forgalomban, hogy Franciaország követeli az angolai egyezmény elismerését is. (RTI.)

— **Horvátok győzelme a zágrábi városházán.** Zágráb. A községi választások a horvátok nagy győzelmével véződtek. Ötven mandátumból harminchatot az egyesült horvát blokk nyert el. A radikálisoknak és Pastic pártjának egyetlen mandátum sem jutott.

— **Karácsonyi könyvjutalások** a választásokban megérkeztek a Kelet hírlap íróiból.

— **Halálozás.** Krebsz Anjal 75 éves korában elhunyt. Temetése 14-én d. u. 2 órakor lesz Sír. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi Miklós-u.) 9. sz. gyász házból.

— **A Banca Nationala igazgatója.** Bucuresti. A bucarestii törvényszék elrendelte Stoiannak, a Banca Nationala letartóztatott igazgatójának szabadon bocsátását. Az ügyész felelővített a táblához úgy, hogy amíg a tábla nem dönt, Stoian továbbra is fogva marad.

— **A város a múlt hónapban.** A város közigazgatási bizottsága ma délután tartotta dr. Robu János elnöke alatt rendezés havi ülését. A hivatalok vezetői előterjesztették havi jelentésüket, amelyeknek elfogadása után dr. Robu János főpolgármester az ülést bezárta.

— **Patkányvész Miskolcon.** Budapest. Miskolc városát a patkányok olyan tömeggel lepték el, hogy a lakosság tehetetlenül áll velük szemben. Az utálatos élősködő nem csak a villanyvezetékeket és berendezéseket rongálja meg, hanem az alvó embereket is megtámadják.

— **Az „AMTE” országos nagy birkozó versenye** iránt óriási az érdeklődés, mivel a sport-közönségnek végre alkalma lesz a versenyzők között biztos indulóknak látni Oradea-mare (Nagyvárad), Timiscara (Temesvár) és Cluj legjobb birkozóit is. A verseny december 18-án, vasárnap este 8 órai kezdettel a Városliget nagytermében lesz megtartva.

— **Az ötszázmillió leles kölcsön.** Bucuresti. Egyes lapok azon híradásával szemben, hogy a kormány megkötötte a Banca Nationalától kért ötszázmillió leiről szóló előlegre vonatkozó szerződést, a RTI. illetékes helyről úgy értesült, hogy erről még korai beszélni. Az erre vonatkozó tárgyalásokat a pénzügyminiszter távollétében Take Jonescu kezdelte meg. Titulescu hazaérkezése után újból megindultak a tárgyalások, amelyek befejezését a politikai válság késlelteti.

Beniczky Odön

a mentelmi bizottság előtt.

BUDAPEST. A királypuccs miatt fogságban levő Beniczky Odön nemzetgyűlési képviselő megjelent a mentelmi bizottság előtt. A Markó utcai fogházból autón vitték el. Az autóban a fogház gondnoka ült mellette, a sofőr mellett pedig egy fogházor foglalt helyet. Amíg Beniczkyre került a sor elmondotta barátainak, hogy a körülményekhez képest jól érzi magát és barátai mindennel ellátják. A letartóztatott képviselők közül Gratz Gusztáv kapja a legtöbb ajándékot. Majd behívták a mentelmi bizottság elé, ahol védekezését memorandumából olvasta fel. Kijelentette, hogy egyetlen politikus letartóztatására sem adott utasítást. Egyedüli feladatának azt tartotta, hogy Károly bejövetelelénél semmiféle komplikáció ne forduljon elő. Ő a legitimisták csoportjának színhelyétől több száz kilométernyire volt. Igaz ugyan, hogy az exkirályhoz akart utazni, de azt mondták neki, hogy egyelőre ne utazzék, mert Károly Sopronban tartózkodik, ahol titkos tanácsosaival, Rakovszki Istvánnal, Gratz Gusztávval és gróf Klebersberg Kunóval tanácskozik. A katonai akcióhoz neki semmi köze sem volt. Beniczky ezután szenvedélyes hangon nyilatkozatot tett, amely a nemzetgyűlésen valószínűleg még izgalmas vita alapjául szolgál. Örgrof Pallavicini György indítványára a bizottság ezután kimondotta, hogy az igazságügyminiszternek a bizottságra vonatkozó indítványában működésének korlátozását látja, ezért aggodalmát fejezi ki s éppen ezért a bizottság elnöke hozza a nemzetgyűlés tudomására, hogy Tomcsányi Pál igazságügyminiszter a tegnapi ülésen azt indítványozta, hogy Beniczkyt a mentelmi bizottság csak bizonyos kérdésekre nézve hallgassa ki.

Kodalom és művészet.

* **A téli színház műsora.** Szerda: Horváth Mici és László Andor fellépte: Offenbach. A) bérlet. Csütörtök: Új betanulással előszőr: A faun. B) bérlet. Péntek: Új betanulással és kiállításal előszőr: Bocaccio, nagy operett. C) bérlet. Szombaton A) bérletben másodszer Bocaccio. Vasárnap délután: Horváth Mici és László Andor felléptével Sztambul rózsája. Este: Bocaccio harmadszor B) bérletben.

* **Bocaccio.** A berlini opera az elmúlt színházban Reinhardt mester rendezése mellett előadta Suppe Bocaccioját mint új operát. A kiváló műnek oly sikere volt, hogy még ma is műsoron tartja az opera Bocaccio. Ilyen rendezésben és betanulással, minden huzal nélkül kerül színpadra sorozatos előadásban szombattól kezdve Bocaccio az aradi színházban. Hónapok óta foglalkozik Jakabffy Dezső főrendező és Gellér Pál karnagy a darab betanulásával és rendezésével. A darabban előforduló nagy némajáték a III. felvonásban, amely vidéken eddig kimaradt az előadásból, most színpadra kerül. A darab szerepelt Halmos Mici, Flamentát Várady Margit, Beatrice Szegő Lili, Kádárné Zilahy Irén, Petronellát Tibor Eöri Lambertucciót Inke, a herceg Szabó Gyula, a borbély Selmecy, a káder Faludy, Leonettót Ács Miska és az ismeretlen Ladiszlay Jászák.

* **Tegnap mutatta be a Modern Kamaré** nagyszerű új műsorát. Teljes siker jegyében folyt le az új műsor bemutatása. Zsuffolt ház tapsolt a pompos magánzámoknak, melyek teljesen újak és kímélők voltak. Óriási sikere volt a Blüth és Fritz című kacagtató bohózatnak, melynek minden egyes jelenete éretikus hatást ért el. A kifutó és elsőrangú műsort ma megismerteti a társulat. Előadás után parkolánc.

* **Filharmonikus hangverseny.** A színházi műsor alakulása miatt a f. hó 20-ára hirdetett filharmonikus hangverseny halasztást szenved és január 3-án lesz. Az est szólistája Máttermüller József tanár, a kifutó gondokaművész. Az előre megváltott jegyek érvényesek.

* **Vasárnap délután mérsékelt helyekkel** László Andor és Horváth Mici felléptével Sztambul rózsája. Karácsony előtti napon. 24-én délután 3 és fél órával kezdéssel Hóféherke és a hét törpe. Mivel a Bocaccio bemutatója péntekről szombatra lett a román előadások miatt eltoltva a péntekre váltott jegyek a pénztárnál szombati jegyekre kicserélhetők.

MOZI. * **A vörösjelvényes bandita** (Nagyszabású bűnügyi dráma az Apollóban.) Az angol rendőrség képzett végben, zseniálisban és bátorságban jellemulja minden más állam rendőrségét. Ezt nem mi állapítjuk meg; nálunknál hívatottabb lényezők szövezték le a ténylet, aminek dokumentuma többek között az a nagyszerű film is, melyet az

Poór Lilyt Aradról feljelentették.

(Házkutatás a művész lakásán.)

CLUJ. A napokban Aradról feljelentés érkezett a cluji ügyészséghez és szigurancahoz, melyben kémskedéssel vádolják meg a kivételes tehetségű művésznőt: Poór Lilyt. Az ostoba és rosszakaratu feljelentés a művész aradi vendégszereplésének konzekvenciája. A vád nyilvánvalóan az ellene, hogy Erdélyben működő magyar kémskedés jelentéseit átveszi és határszéli városokban való vendégszereplései alkalmával azokat Magyarországra továbbítja. A feljelentés alapján Ohica helyettes sziguranca főnök, Cherdí kapitány, Sulyok detektív és még két más detektív jelenlétében a sziguranca házkutatást tartott a művész Egycem-utca 3. szám alatti lakásán. A házkutatást a sziguranca, az ügyészség és törvényszék illetékes faktorainak írásbeli utasítása alapján tartotta meg. Poór Lily előadásából megállapítható,

első házkutatás sem eredményezett, mert nem is eredményezhetett semmit, ez sem járt semminemű eredménnyel. A házkutatás egyébként kerek 4 órán át: fél 12 órától délután fél 4 óráig tartott. A házkutatás során a háromszobás lakás minden utolsó zugát átkutatták, képek rájárástól a padozatig, falakig, ágyakig. Az összes írásokat, szerepeket, leveleket és minden egyéb dolgait átnézték, átkutatták, persze eredmény nélkül. Semmi kompromittáló vagy gyanús dolgot nem találtak, a bűmlatraméltóan lelkiismeretes kutatás dacára sem. Közben Chendi kapitány kihallgatta Poór Lilyt. Kihallgatása során különösen abban az irányban faggatták a művésznőt: hogy kikkel érintkezett Aradon, a kollegákon és színházhoz tartozó embereken kívül? A művész, aki vidéken valóban a legrezeráltabb viselkedést tanúsítja, határozottan adta meg a választ, hogy senkivel.

Apolló színház mutat be szerdán és csütörtökön. Haláltmegvető bátor és leleményes vörös jelvényes banditák veszélyeztetik London közbiztonságát. Zseniálisan kidolgozott terveik végrehajtásával valóságos rettegésben tartják az angol főváros előkelő negyedét. A londoni rendőrség egész apparátusát mozgásba hozza, hogy a vakmerő banditákat kézrekerítsék. Vad üldözések, hajszák izgalmai markolnak idegrendszerben. A banditák többször kísérlenek a rendőrség hálójából, míg aztán végre mégis hurokra kerülnek. A maga zsánérében szinte páratlan ez a detektívdráma, ezért előreláthatóan nagy sikere lesz Aradon is.

* **Az eszményi feleség.** (Társadalmi dráma az Urániában.) Milyen legyen az eszményi feleség! — a társadalomnak erre a sokat vitatott problémájára világít rá az Uránia színház új filmdrámája. A figyelmet lekötő lendületes meséből emlékezik ki az eszményi feleség nemesvonala alakja, amelyet a tisztá szerelem a felekelt gondolkodás és önfeláldozás ékkövel díszítenek. Meghatóan hangulatos, érdekfeszítő történet keretében hozza elének a nagyszerű film a problémát. A férj elveszti szemvilágát. Levélben bucsuzik feleségétől, mert úgy érzi, nincs joga magához láncolni szép fiatal asszonyát. De az asszony férje mellett marad, mert mély és igaz érzések kötik hozzá. Kísértések kerülgetik az asszonyt szebb és jobb jövővel kecsegtetik, mégis megintáramul áll férje mellett. Ilyen az eszményi feleség. A megindítóan hangulatos társadalmi rajzot pazar kiállításban kapjuk szerdán és csütörtökön az Urániában.

* **A sibiui (nagyszabású) lovassági ünnepély** mozilafelvételeit, amely az uralkodópár jelenlétében készültek s a kitünően képzelettel román lovasságot mutatják be harcászati tornákban, az Uránia vetíti szerda és csütörtöki műsorán.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Széchenyi püspök

egy román politikai fogolyért

A román magyar politikai foglyok kicserélése tudvalevőleg most van folyamathban. Ez alkalommal a jelenleg Budapesten tartózkodó gróf Széchenyi Miklós püspök is intervenciót egy román politikai fogoly érdekében és pedig eredménnyel, amennyiben a foglyot már ki is cserélték. Hónapokkal ezelőtt tartóztaták le Szegeden a lippai Manuilla Camilt, politikai deliktumok miatt. Dr. Venter István, gróf Széchenyi Miklós jogtanácsosa, akit személyes baráti viszony fűzött a letartóztatott Manuilla Camillhoz, a csereakció alkalmából táviratilag megkérte gróf Széchenyit, hogy Manuilla érdekében intervegniáljon. A püspök a legnagyobb jóindulattal és sürgősen eljárt a magyar kormányhoz és természetesen azonnal fogantatja is lett. Széchenyi Miklós püspök a napokban táviratozott dr. Venternek, hogy Manuilla kiszabadult és az első csereakcióval érkezett. Manuilla tényleg meg is érkezett a pénteki transzporttal és Venter utján hálás köszönetét nyilvánította Széchenyi püspöknek az eredményes közbenjárásért. Manuilla, aki a volt aradi háziérezdében szolgált, tegnap Aradra érkezett, ahol barátai és volt tisztársai örömmel fogadták.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Zürichi nyitás: Berlin 315, Newyork 516, Milano 2400, Prága 640, Budapest 70, Zágráb 210, Bucures-ti hiányzik, Varsó 17, Bécs 20, osztrák lebélyezett korona 12.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2530, dollár 649, márka 418, leu 549, sokol 822, osztrák korona 11.25, lengyel márka 22.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 2550, dollár 662, francia frank 53.50, márka 417, lira 29, osztrák korona 12, rubel 50, leu 5.42, sokol 8.21, dinár 9.90, lengyel márka 22.

Zürichi zárlat: Berlin 295, Holland 186.50, Newyork 517, Páris 4200, Milano 2390, Prága 630, Budapest 70, Zágráb 210, Varsó 17, Bécs 20, osztrák bélyezett 12.

— **Szabályrendelet az élelmiszerekről.** A Monitorul Oficial december hó 9-iki számában terjedelmes szabályrendelet jelent meg az élelmiszerek és szeszes italok készítéséről, forgalombahozataláról és hamisításuk ellenőrzéséről. Az érdeklődők a szabályrendelet megtekintéséhez a Kereskedelmi és Iparkamara irodájában.

Az internált Windischgrätz.

(Látogatás az elfogott hercegnél.)

Egy magyar hírlapíró felkereste Aranyosmaróton a csehek által internált Windischgrätz Lajos herceget, aki a Tekov-szállóban lakik. Mindig társaság van vele, amellyel kártyázik és így tölti el idejét.

— Tudja az ördög miért hozták ide — mondta Windischgrätz a látogatónak. Kissé fölényes, de azért türelmetlen hangon elmesélte, hogy Párisban járt diplomáciai úton, mikor a király-puccsról értesült. Erre hazaindult, de a csehek itt fogták és fogalmat sincs róla, meddig kell itt ülnie.

— Látja, ezzel ölm el a napot — mondta rezignáltan és az asztalon szanaszétheverő könyvekre, újságokra és a kártyára mutatott.

Azán a politikára terelődött a beszéd. A herceg általában mindenről jól van informálva, de már sokatja a sok pártot. Illetőleg ő sem ismeri ki magát köztük. Azán az újságokra tértek át, amelyek a burgonyaügyet ieszegették.

— Mi a véleménye az egész kampányról kegyelmes ur? — kérdezte az újságíró.

— Semmi. Rá sem hederítek, válasszon és ahogy felállt felkelek a csendőrök is és utat engedtek a hercegnek, aki aludni tért.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Felszólítás!

Mután a „Cruza-Alba” (Fehér kereszt) kávéház és éttermet megvettük felszólítjuk az esetleges hitelezőket, hogy igényeiket írásban három napon belül jelenítsék be. Később jelentkezők figyelembe nem vehetnek.

Arad 1921 december 12. 11263

SOMLÓ TESTVÉREK,

Strada Eminescu (Deák F.-utca) 30.

Nyilatkozat.

A n. b. Közönség tudomására hozom, hogy az Erdélyi és Goldbergér pecicamaghiari rőfőskereskedő cégből Erdélyi Sándor ur barátságos megegyezés folytán kivált és az üzletet ezennel saját nevem alatt fogom tovább vezetni.

4847

Pecica-Maghiar, 1921. december 10.

GOLDBERGER SÁNDOR.

BUCURESTIBE

utazik futárunk ma este, utlevelek láttamozását közismert pontossággal intézzük.

„KELET”-hírlapiroda.

„Fortuna“

női divat és gyermekruha confección-áruházában a legolcsóbb és legszebb ruhák, blúzok, kabatok, karácsonyi ajándékok nagy választék. (A színház hátsó bejáratával szemben.) 4806

Özv. Dr. Steinhart Mórné Kemény Berta a maga, gyermekei, a rokonok és tisztelők nevében a fájdalomtól földig sújtva jelenti, hogy támogatja, a leg gondosabb, leggyöngédebb íérij, apa, nagypapa és rokon

Dr. Steinhart Mór ur

ügyvéd, Arad városi főügyész
1921. évi december hó 13-án éjjel, szüntelen munkában eltöltött életének 70-ik és végtelenül boldog házasságának 37-ik évéből hosszú szenvedés után örökre elpihent.

Halálát 1921. évi december hó 14-én, d. u. 4,3 órakor fogjuk a gyászszobából Strada Colonel Pirici (Vörösmarty-u.) 3. sz. az izraelita temetőbe kísérni.

Amíg élünk, emlékezőnk megja lelkünkben lobogni fog. Legyen pihenése csodás Arad, 1921. december hó 18.

Dr. Farkány Ferenc, Steinhart Erzsébet, Mellinger Józsefné Steinhart Margit, Dr. Farkány Elek, Steinhart Lilly, gyermekei. Schiller Sándor Dr. Kemény Miklós és neje, Kálmán Samu és neje, sógorai és sógornői. Mellinger József, veje. Mellinger Gyurika, Mellinger Marika unokái. 4842

Hirdetmény.

Rokkantak felülvizsgálása. A hadkiegészítő parancsnokság I. O. V. osztályának 149-1921. sz. rendeletéből kifolyólag folyó hó 14-én d. e. 8 és fél órakor a következő rokkantok kötelesek felülvizsgálás céljából megjelenni az I. O. V. hivatalban (Arad-vár):

Ioan Curțician, Pavel Breban, Sigismund Rimanoczy, Andrei Jovanov, Ioan Marc Bene Iosif, Vasile Ochis, Alexandru Boca, Sirbic Ioan, Duma Arsenie, Martin Ardelean, Nicolae Szakál, Ioan Popă, Leopold Popies, Dumătru Mihajlovics, Ludovic Miskovecs, Alexandru Julos, Gheorge Hadean, Ludovic Biro, Gheorge Jozsity, Avram Arsz, Gheorge Borta, Stefan Macian, Petru Regis Gheorge Rortar, Stefan Zsigovics, Nicolae Moț, Petru Ivanov Iosif Stern Milan Gyermek Iosif Bancsák, Ioan Bodo, Ludovic Szatmáry, Carol Hronkă, Mihai Debreczeni, Izidor Mercler, Ilie Colompar, Gheorge Balint, Andrei Berta, Ioan Wolf, Ioan Musta, Alexandra Anderovics, Nicolae Barin, Mateia Delean, Hemic Krausz Mladen Bodira, Traian Cizmas, Stefan Domokos, Ludovic Gligorescu, Ioan Iozo, Sava Crisan, Arcad Gaspar, Emeric Anderka, Petrenyi Stefan Mihai Korszmiszka, Iocob Grubner, B. Szűcs Bálint, Dávid Rónai Szeneszy Stefan, Teodor Izay, Antoniu Novakovics, Stefan Micek, Ludovic Szikola, Dimitrie Zsulean, Dimitrie Barnau, Iosif Laza, Carol Szabo, Adolf Fischer, Gheorge Siklován, Ioan Vary, Francisc Hanko, Izidor Gultmann, Alexandru Molnar, Alexandru Szedenak, Ferenczy Iosif, Dimitriu Andea, Mello Francisc, Henric Iakobovics Gyöző Szigríd, Halmágyi Alexandru Iosif Fehér, Gheorge Morgovan, Simion Gergely, Mihai Falter, Gheorge Faur, Gheorge Bisac, Schwartz Izidor, Gavrilla Papp, Iosif Cristea, Mihai Kolozsi, Ernest Alexandru, Ioan Coppan, Gheorge Grozav, Ioan Neag, Izidor Mezey, Ioan Stefan, Zoltan Nachlic, Gheorge Gligor, Dimitrie Ludaics, Gheorge Gligorin, Ilie Kovács, Adalbert Orbán, Pavel Koszka, Iosif Toth, Stans Gheorge Ioan Kovács.

Pociolans, s. k.
I. kerületi előjáró.

Karácsonyi vásár

megkezdődött a

Csokoládé Király-nál

str. Metianu (Föray-u.) 2. Szalonokorka, karácsonyfadíszek, legszebb, legjobb, legolcsóbb árban. 4834

Apró hirdetések.

Levelezés.

MOKUS" jelűnek levele van. Cím: Wallinger hirdetőjében 11263

BARNA és egy szőke maifközö hölgy levelezni szórakozás céljából két intelligens fiatalemberrel „Szeretetre vágyó” jelűre Pankota posta. 4841

Alkalmazás.

HUSZONKÉT ÉVES periekt román és német nyelvismerettel rendelkező izr. fiatalember utazói vagy ehhez hasonló állást keres. Címeket a kiadóhivatalba kér. 4837

HÁZI szolgálatra ajánlokizk tehenész. Cím Bul. Carol I. 15. Kertésznel. 4833

IRNOKOT, ki a román nyelvű szövegben és írásban bírja, periekt gépiró, keres dr Kertész Miksa aradi ügyvéd. 4831

BEJÁRÓNÓ, fiatalabb, megbízható, egész napi elfoglaltságra azonnal felvétetik a Janka gyógyszerárban Bulev. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 11. 4838

TÁRSALKODÓNÉK, vagy házikisasszonynak menne vidékre is intelligens urileány. Cím: Wallinger hirdetőjében 11263

CSOMAGOLÓ ES MUNKÁS leányok felvétetnek Gábor Miklós csokoládégyárába Strada Pescarului (Thökoly Imre-utca) 1. 11424

EGY jobb nő 2 éves fiúcska mellé felvétetik. Németül tudók előnyben. Cím: Kert hirtlapiroda. 11424

INTELLIGENS fiatal ember gyakornoknak fizetéssel felvétetik Oláh Sándor és Társánál, Minorita-palota. 11424

BEJÁRÓNÓ, főzőné ajánlokizk Bulev. Regina Maria (Andrássy-ter) 3. házszámánál. 11336

MODERN lámpaernyők készítését olcsón vállalom. Cím a kiadóban. 700

Lakás.

PIATAL házaspár bitorozott belvárosi szobát keres. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11263

Vétel és eladás.

KÉZIMUNKA gyermekágy-takaró, gyermekjátékok u. m. kugli kőépitő-kockák, 37-es használt magas nő cipő eladó Str. Consistorului (Batthyány-utca) 23. szám I. em. 5001

KARÁCSONYRA, ifjúsági irat olcsóságok nagy mennyiségben Kerpelmél. 4626

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10655

KERESZTHUROS zongora eladó Str. Eminescu (Deák F.-utca) 42. ajtó 22. 4832

HIZOTT sertések 100-145 kgr. eladók Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 164. szám. 4843

PERZSAFUTÓK, sziliskimunda, használt eladók Vargáné, Strada Pescarului (Thökoly Imre-utca) 29. 11209

SZMYRNA és Axminster ebédő-szőnyegek, újak, eladók Bohus-palota I. kapu, III. emelet 26. 11209

EZER pár női vigonya és gyermek patient harisnya kereskedőknek parthán eladó. Szőke, Pecica (Pécsta). 4846

VEHET, eladhat cseréthe modern és régi műtárgyakat képeket, szobrokat, szőnyegeket porcellánokat antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortulay-palota Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

A KARÁCSONYI AJÁNDEKOK beszerzése előtt okvetlenül látogassa meg a Szépművészeti Szalon! Értékes, szép és ritka műtárgyak egész tömege képezi a kiállítás anyagát, mely izléses elrendezésével méltán kiérdemli a látogatók csodálatát. Megtekinthető egész nap az Ortulay-palotában. 11391

KARÁCSONYI AJÁNDEKOK óriási választékban legolcsóbban a Salon Artistique-ben (Fischer Eliz-palota). 11045

JÓKARBAN levő 8-as magánjáró gőzcsepplő garnitúra eladó január 15-ig Bene András és Társánál Nagyiratoson. 4788

Ellátás.

ÖZVEGY uriaszony uriembernek adma elsőrangú ebédkezeset, Cím a kiadóhivatalban. 4840

Különféle.

NE FELEJTSE EL a Szépművészeti Szalon címét Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortulay-palota, Bejárat a Str. Unrei (Pábián-utca) 11401

Brillians köveket

magas áron vásárolok megbízom részére.

Arany és ezüst

tárgyakat beváltak, becsértek. 11410

KUN, ékszerész.

Perfekt magyar-német gyors- és gépirónók

temesvári pénzintézetnél, azonnali beépésre kerestetnek.

Ajánlatok „PÉNZINTÉZET” jelű ige alatt a lap kiadóhivatalába keretnek. 4828

Minden mennyiségű

libamáját veszek

napi árban

Strada Romanului (Zrinyi-u.) 4b. I. em. ajtó 5. Román templom-épület 11203

Karácsonyfák

legszebb kivitelben nagyban és kicsinyben olcsó áron kaphatók Piata Catedrala si Piata Avram Iancu (Thökoly- és Szabadság-terek). 4844

Ladányinál.

Nr. 134-1921.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Subsemnatul executor aduce la cunoastinta generala ca in cauza lui Terdelean Ioan repr. prin dr. Ardelean Cornel advocat contra lui Mladin Florin pentru 150 Lei si acc. in urma deciziei judecatoreti de ocol in Chisineu de sub Nr. 1743-1921. miscatoarele pe care executiunei de escontentare la 4. Iulie 1921. cupunse si in pret 1450 Lei este luata amana; perine, drumar masina de cusut si purcel se vinde prin licitatie publica care se va fi tinuta in Pila mare la 17. Decembrie 1921. u. de m. la 11 oara.

Chisineu la 3. Decembrie 1921.

BALASSA

executor jud. rez.

Izletes házi koszt

kapható jutányos árban a. 4791

„Tóth étkezdébe”

Str. I. L. Caragiale (Csiky Gergely-utca) 9.

Hirdetmény.

A néh. Abraham Erzsébet hagyatékához tartozó 149 drb. juh és 30 drb. bárány december hó 17-én d. e. 10 órakor Siligya község-házánál a leg többet ígérőnek el fog adatni.

Gyökeres Szőlőoltvány

és Gyökeres Riparia Portafa a legjobb minőségben kapható

Winkler József,

szőlőoltványtermelőnél Arad, str. Consistorului (Batthyány-utca) 11. 11418

NE MULASSZA EL

az „Aradi Közlöny” karácsonyi számára hirdetésének feladása előtt a

„KELET”

HIRLAP-IRODAT

folkerosul, Str. Alexandri (Slac-utca.)

UJ VAMIRODA!

Adler Jenő

Szalonta - Mare - Kötegyán.

Elvállalja tüzifa és mindennemű faárú exportálását. Gyűjtő waggok 11423 nok beszerzését vagy osztását. Direkt darabú u. küldemények vámkiszárolás. Darabárnk elhozatala.

IMPORT VAMOLASOK!

Fabrica de bere din Aradulnou (Ujaradi sörgyár).

Gyártás pilseni és müncheni modra békebeli anyagokból. :: Az aradulnou (ujaradi) sör elsőrangú.

Főraktár Aradon: OPPENHEIMER és SCHWARCZ, str. Eminescu (Deák F.-u.) 8.